

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Morfoloxía	Código	613436004	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral	O curso intenta proporcionar os coñecementos básicos necesarios para reflexionar sobre a morfoloxía das linguas, adquirir as ferramentas esenciais de análise e descrición morfolóxica, coñecer os principais fenómenos morfolóxicos das linguas do mundo (con especial referencia ao galego e ao castelán) así como as principais correntes no estudo deste campo.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
O alumnado valorará a diversidade das linguas no nivel morfolóxico.	AI1 AI2 AI6 AI12	BI1 BI2	CM4 CM8
O alumnado será capaz de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo, elaborar con rigor documentos científicos e comunicar oralmente ou por escrito os coñecementos adquiridos.	AI1 AI4 AI6	BI1 BI2 BI3 BI7 BI8	CM1 CM2 CM3
O alumnado desenvolverá habilidades de xestión da información para propósitos académicos ou de investigación no nivel morfolóxico.	AI1 AI2 AI6	BI1 BI2 BI3 BI4 BI5 BI6 BI7 BI8	CM1 CM3 CM8
O alumnado coñecerá e será capaz de aplicar os métodos e as técnicas específicas da análise morfolóxica.	AI1 AI3 AI4 AI6	BI1 BI2 BI3	CM1
O alumnado coñecerá as correntes actuais na investigación morfolóxica.	AI1 AI2 AI6	BI3	

O alumnado dominará aspectos teóricos e prácticos da investigación morfolóxica.	AI1 AI2 AI6	BI1	CM8
---	-------------------	-----	-----

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A Morfoloxía. Relacións entre a morfoloxía e outras disciplinas lingüísticas	1.1. A morfoloxía na historia da lingüística. 1.2. Relación entre a morfoloxía e o compoñente fonolóxico das linguas. A morfofonoloxía. 1.3. Relación entre a morfoloxía e o compoñente léxico das linguas. 1.4. Relacións entre a Morfoloxía e o compoñente sintáctico das linguas.
2. O concepto de palabra	2.1. Definicións da palabra. 2.2. Clases de palabras desde o punto de vista morfolóxico. 2.3. Tipoloxía morfemática. 2.3.1. Criterios utilizados na tipoloxía morfolóxica. 2.3.2. Clases de linguas desde o punto de vista da tipoloxía morfolóxica.
3. Estrutura da palabra	3.1. Raíz e afixo 3.2. Raíz e lexema 3.3. Raíz, tema e base. 3.4. Clases de temas.
4. O concepto de morfo e de morfema	4. Definición de morfema. 4.1. Procedementos de análise morfolóxica. Problemas na identificación de morfemas. 4.1.1. Problemas de significación. 4.1.1.1. Recurrencia e motivación. 4.1.2. Problemas na delimitación e identificación. 4.1.2.1. Modelos de análise morfolóxica. 4.1.2.2. Morfema, morfo e alomorfo. Morfo cero, morfo baleiro, amalgama, sincretismo, morfo discontinuo. 4.2. Clasificación dos morfemas: 4.2.1. Criterios externos ou distribucionais. 4.2.2. Criterios de natureza interna.
5. Procesos morfolóxicos	5. Tipos de procesos morfolóxicos: 5.1. A adición: 5.1.1. Derivación. 5.1.2. A composición. 5.1.3. A parasíntese. 5.2. Outros procedementos: modificación, conversión, sustracción, acortamento, acronimia, siglas.
6. Flexión	6.1. Características 6.2. Flexivos nominais. 6.3. Flexivos verbais. 6.4. Flexivos de palabra y flexivos de constituínte.
7. Derivación	7.1. Derivación mediante adición de afixos. 7.2. Outros tipos de derivación: 7.2.1. A conversión, derivación inmediata u impropia. 7.2.2. A sustracción ou derivación regresiva.

8. Composición	<p>8.1. Compostos de orixe morfolóxica e compostos de orixe sintáctica.</p> <p>8.2. Composición propia e composición impropia (lexías, sintemas, sinapsias, locucións, etc.).</p> <p>8.3. Compostos endocéntricos e exocéntricos.</p> <p>8.4. Principais modelos de palabra composta.</p>
----------------	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida		2	2	4
Estudo de casos		2	4	6
Lecturas		0	20	20
Sesión maxistral		12	6	18
Traballos tutelados		1	16	17
Solución de problemas		4	4	8
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión.
Lecturas	Deteminaranse de acordo coa orientación do traballo tutorizado.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Traballos tutelados	Baixo a dirección do profesor, o/a alumno/a realizará un traballo de carácter teórico ou teórico-práctico no que profundizará no contido dalgún dos temas da materia mediante o manexo de bibliografía especializada (traballo teórico) ou ben aplicará os coñecementos adquiridos á análise dalgún corpus, electrónico ou en soporte de papel (nos traballos de carácter teórico-práctico). En todo caso, a elección de tema, bibliografía e corpus que se manexe será acordada co profesor.
Solución de problemas	Técnica mediante a que se ten que resolver unha situación problemática concreta, a partir dos coñecementos que se traballaron, que pode ter máis dunha posible solución.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Dedicarase a preparación e orientación do traballo tutelado.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Discusión dirixida		Asistencia e participación activa na clase.	10
Traballos tutelados		Baixo a dirección do profesor, o/a alumno/a realizará un traballo de carácter teórico ou teórico-práctico no que profundizará no contido dalgún dos temas da materia mediante o manexo de bibliografía especializada (traballo teórico) ou ben aplicará os coñecementos adquiridos á análise dalgún corpus, electrónico ou en soporte de papel (nos traballos de carácter teórico-práctico). En todo caso, a elección de tema, bibliografía e corpus que se manexe será acordada co profesor.	90

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>ALVAR EZQUERRA, M. (1993): La formación de palabras en español. Cuadernos de lengua española, Madrid, Arco Libros, BOSQUE, I (1983): "La morfología" en Abad, F. y A. García Be­rrio (eds.): Introducción a la lingüística, Madrid, Alhambra, 115-153. ?????? (ed.) 1990. Tiempo y aspecto en español. Madrid: Cátedra. ?????? Bosque, Ignacio (ed.) 1990. Indicativo y subjuntivo. Madrid: Taurus Universitaria. ?????? y V. Demonte (eds.) (1999): Gramática descriptiva de la lengua española. vol. 3. Madrid, Espasa. LANG, M. F. (1992): Formación de palabras en español. Madrid, Cátedra. LIEBER, Rochelle (2010): Introducing Morphology. Cambridge University Press. MATTHEWS, P. H. (1974): Morphology: an introduction to the theory of word-structure, Cambridge, CUP. Traducción de R. Monroy: Morfología: Introducción a la teoría de la estructura de la palabra, Madrid, Paraninfo. PENA, J. (1991): ?La palabra : estructura y procesos morfológicos?, Verba 18, 69-128. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (2009): Nueva gramática de la lengua española. Madrid, Espasa. ROJO, G. (1974): ?La temporalidad verbal en español?, Verba 1, 69-149. VARELA, S. (2005), Morfología léxica: la formación de palabras, Madrid, Gredos. ?????? (1990): Fundamentos de morfología, Madrid, Síntesis. ?????? (ed.) (1993): La formación de palabras. Madrid. Taurus.</p>
Bibliografía complementaria	<p>Complementaria: Almela Pérez, R. (1999): Procedimientos de formación de palabras en español, Barcelona, Ariel. Ambadiang, T. (1994): La morfología flexiva. Madrid. Taurus. Bargalló, Mª y Garriga, C. (eds.) (2000): 25 años de investigación en la lengua española. Tarragona. Universitat Rovira y Virgili. Díaz Hormigo, Mª T. (2003): Morfología. Universidad de Cádiz, Servicio de publicaciones. González Ollé, F. y M. Casado Velarde (1992): "Formación de palabras", en Holtus, G., M. Metzeltin y C. Schmitt (coords.): Lexikon der Romanis­tischen Linguistik (LRL), VI,1. Tubinga, Max Niemeyer, 91-109. Martín, J. C. (2002): El problema lingüístico de los interfijos españoles. Cáceres, Universidad de Extremadura. Matthews, P. H. (1991): Morphology, Cambridge, CUP. 2ª ed. muy revisada. Miranda, J. A. (1994): La formación de palabras en español. Salamanca, Ediciones Colegio de España. Morera, M. (2005): La complementación morfológica en español. Frankfurt am Main. Peter Lang. Rodríguez, Mª I. (2002): La prefijación apreciativa en español. Cáceres, Universidad de Extremadura. Serrano, D. (1995): Las formaciones parasintéticas en español. Madrid. Arco Libros. Recursos electrónicos: Grupo de estructuras de datos y lingüística computacional (U. de Las Palmas), ?Relaciones Morfoléxicas?: http://gedlc.ulpgc.es/index.html Instituto Cervantes, Banco de neologismos: http://cvc.cervantes.es/obref/banco_neologismos Instituto Universitario de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universidad Pompeu Fabra de Barcelona: http://www.iula.upf.edu/recurs04es.htm -Base de datos de neologismos (OBNEO): http://obneo.iula.upf.edu/bobneo/index.php -Buscador Neorom: http://obneo.iula.upf.edu/bneorom/index.php -Diccionario de neologismos online: http://obneo.iula.upf.edu/spes/ Diccionarios: Alvar Ezquerra, Manuel (1994): Diccionario de voces de uso actual. Madrid, Arco-Libros. Seco, M., O. Andrés y G. Ramos (1999): Diccionario del español actual. Madrid: Aguilar. Corominas, J. y J. A. Pascual (1991-1997): Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico. Madrid: Editorial Gredos.</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndas o traballo diario durante os días que dure o curso.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías

